

כל המרבה לקטוף הרי זה משובח??????

החוק להגנת צמחי בר

רוויה שרלו, מדריכה בוגרת, בית ספר שדה גולן וחרמונים.

עד שנת 1963 לא היה בארץ כל חוק אשר יגן על פרחי הבר. קטיפת פרחים, עקירתם או מכירתם היו מקובלות ביותר. גני ילדים, כיתות, בתי ספר ומטיילים סתם נהגו לצאת לטיולים ולקטוף ככל שהיה בהשיג ידם. שירים וסיפורים היו מתארים קטיפת פרחים ואף מעודדים אותם! מכיוון שפרחי הבר נחשבו לדבר שכל אחד יכול לקחת אל ביתו הושמדו אחדים מהם בצורה משמעותית- כלניות, נרקיסים, רקפות, דרדר כחול ותורמוס ההרים.

כל אלה הביאו לכך שמספר ניכר של צמחי בר ודווקא אלה שפרחיהם יפים ומושכים את העין עמדו על סף הכחדה.

שטחי בור בסביבת ישובים שהיו מכוסים בעבר פרחי בר התרוקנו מפרחים, מצב זה עורר את דאגתם של שומרי הטבע והם החליטו לעשות דבר כנגד הקוטפים.

קודם כל החליטו שצריך להקצות שטחים לשמירת טבע אשר בהן יוגן כל צמח וכל בעל חיים מפני סכנה ופגיעה.

ודבר שני חוקק חוק אשר ייתן הגנה לצמחים ובעלי חיים הנמצאים בסכנה.

הפעילות לקראת החקיקה החלה בשנת 1956 אך רק בשנת 1963 הגיעו הדברים לידי חקיקה, הבעיות היו קשות והנושא היה זר לגמרי גם לאנשי החוק וגם לחברי הכנסת מה שכן הם לא הבינו כראוי את חשיבותו של החוק הם טענו שאין גוזרים גזרה אלא אם כן רוב הציבור יכול לעמוד בה.

החברה להגנת הטבע וגורמים נוספים הקדישו מאמצים רבים לסייע בחקיקתו והחלו לפעול-

הכריזו על שטחים מתאימים בישראל כגנים לאומיים ושמורות טבע וכדי לטפל בהם ולהחזיק אותם תוקמנה שתי רשויות: רשות הגנים הלאומיים ורשות שמורות הטבע ובנוסף מינו פקחים שתהיה להם סמכות לאכוף את החוק ולמנוע את קטיפתם של צמחי הבר, עקירתם או מכירתם, ככה הציבור יתרגל ויבין את החשיבות בשמירה על פרחי הבר.

אך גם חקיקת החוק לא יכלה לתת מיד תשובה החלטית לבעיה- אילו הם בדיוק פרחי הבר האסורים בקטיפה, באילו תנאים הם מוגנים, מה דינו של הפוגע בהם, ואיך ידעו אזרחי ישראל להבחין בין פרחים מוגנים לבין אלה שמותר לקטוף.

החברה להגנת הטבע ורשות שמורות הטבע קיבלו על עצמן לפעול למען פתרון בעיות אלה בעזרת הפצת מידע, חינוך והסברה, רשימת צמחים מפורטת עם תמונות ואכיפת החוק על האנשים שכל ההסברים לא שכנעו אותם ולא הבינו את המשמעות.

בשלב הראשון הותרה קטיפה מוגבלת של עשרה מיני פרחים כדי שלא לכפות על הציבור בבת אחת חוק קשה מדי, לאחר שנים אחדות הוכרז שאסור לקטוף שום פרח מהרשימה. בשלב השני פסקה מכירת פרחי הבר בחנויות בעזרת הפקחים שסיירו בחנויות ובשווקים וכנסו את מי שמכר.

כבר בראשית שנות השבעים ראו תוצאות משמעותיות בנוף, חזרו מרבדים אדומים של כלניות משטחי הפריחה הסגולים של התורמוסים וכרים לבנים של נרקיסים.

הצלחתה של ישראל בהצלת פרחי הבר נודעה גם מחוץ לתחומי ארצנו והיא דוגמא לכך שאפשר לשנות מנהגים הפוגעים בסביבה. צא לנוף אך אל תקטוף! עזרו לנו להמשיך לאהוב לשמור ולחנך על ארצנו

הקטנטנות ☺

בעמוד הבא תמונות שצילמה רוויה שרלו ברמת הגולן:

1. כרמלית נאה
2. כלנית מצויה
3. מקור חסידה גדול
4. אירוס הביצות
5. שום משולש
6. נרקיס מצוי
7. רומוליאט נוב
8. כלנית מצויה
9. עריוני צהוב
10. כלנית מצויה
11. תורמוס ההרים
12. שקדייה
13. חלבלוב מגובשש

-1

